Самостійна робота студентів
Тема 2. МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

Кількість годин: 2 год.

1. Зміст самостійної роботи студентів

№ з/п	Питання для самостійного вивчення	Завдання на самостійну роботу
1.	*СР 3 (2 год.). Тема:* «Правові наслідки набуття статусу комбатанта та особливості режиму військового полону» *Питання для самостійного вивчення:* 1. Аналіз прав та обов'язків комбатанта відповідно до Третьої Женевської конвенції. 2. Відмінність між статусом законного комбатанта, шпигуна та найманця в міжнародному праві. 3. Порядок дій військовослужбовця у разі потрапляння в полон: правові та психологічні аспекти захисту особистих даних.	1) Підготувати чек-лист першочергових дій та правил поведінки військовослужбовця при загрозі та безпосередньому потраплянні в полон.

2. Методичні рекомендації щодо виконання самостійної роботи

2.1. Зміст кожної теми самостійної роботи містить чіткий розподіл на дві взаємопов'язані частини:

1. Аналітично-дослідницький блок (Зміст питань для самостійного вивчення): орієнтує студента на самостійний пошук інформації.

2. Проєктно-модельний блок (Завдання на самостійну роботу): вимагає створення конкретного матеріального або цифрового продукту (таблиці, схеми, пам'ятки, розрахункової відомості).

Тематика бездоганно враховує принцип інклюзивності та свободи совісті: для осіб з інвалідністю та студентів, які не беруть до рук зброю, розроблено альтернативні завдання для камеральних умов.

Завдання на самостійну роботу – це не просто формальний «самоконтроль», а моделювання реальних життєвих і кризових ситуацій.

2.2. Для того, щоб результати самостійної роботи не загубилися і були високо оцінені, рекомендується запровадити «Індивідуальне безпекове портфоліо студента»:

1. Формат виконання: усі графічні схеми (окопи, блокпости) можуть виконуватися як на папері (від руки з подальшим скануванням), так і в графічних редакторах. Текстові алгоритми, чек-листи та розрахункові відомості оформлюються у вигляді єдиного текстового документа.

2. Поточний моніторинг: на початку кожного практичного заняття викладач виділяє 5-7 хвилин для експрес-перевірки або взаємоперевірки студентами виконаних під час самостійної роботи чек-лістів чи порівняльних таблиць за темою заняття.

3. Критерії зарахування: завдання вважається виконаним, якщо воно містить усі обов'язкові нормативні параметри.

2.3. Під час самостійної роботи студенти повинні дотримуватись встановлених правил безпеки (Додаток 1).

3. Питання для самоперевірки (самоконтролю) рівня засвоєння теоретичного навчального матеріалу

1. На які дві великі інституційні гілки («права») традиційно поділяють джерела Міжнародного гуманітарного права (МГП), та які сфери регулювання закріплені за кожною з них?
2. Сформулюйте та розкрийте сутність чотирьох універсальних принципів МГП: *військової необхідності, гуманності, розрізнення (диференціації)* та *пропорційності*.
3. Які види зброї та засобів ведення війни на сьогодні повністю або частково заборонені міжнародними конвенціями і чому?
4. У чому полягає юридична відмінність між поняттям «віроломство» (перфідія) та легітимною воєнною хитростю за правилами ведення війни?
5. Назвіть чотири фундаментальні критерії Третьої Женевської конвенції, яким обов'язково має відповідати добровольчий загін або загін опору для отримання легітимного статусу комбатантів.
6. Який правовий статус під час ведення бойових дій мають члени українських ДФТГ та Сили ТрО відповідно до чинного законодавства України та норм МГП?
7. Яку інформацію військовополонений зобов'язаний надати супротивнику під час допиту, і які дії з боку сторони, що захопила, суворо заборонені?
8. Що таке режим інтернування цивільних осіб, у яких виняткових випадках він застосовується та якими правами володіють інтерновані?
9. Назвіть чотири категорії найтяжчих міжнародних злочинів згідно з Римським статутом, які не мають строку давності.
10. Чому навмисні удари РФ по морських портах Одещини, елеваторах із зерном та цивільних іноземних суднах кваліфікуються як воєнні злочини, і які саме конвенції вони порушують?

Додаток 1

Правила безпеки
під час самостійної роботи студентів

1. Загальні положення

• Ця інструкція є обов'язковою для виконання всіма здобувачами освіти під час самостійної роботи (СРС).

• Оскільки вивчення освітнього компонента «Основи національного спротиву» відбувається в умовах воєнного стану, кожен студент несе особисту відповідальність за власну безпеку, здоров'я та життя під час роботи поза межами закладу освіти.

• Під час перебування в різних локаціях (у різних регіонах України або за кордоном) студенти зобов'язані враховувати місцеву безпекову ситуацію.

2. Правила поведінки під час повітряної тривоги та військових загроз

• *Негайне укриття*. При отриманні сигналу «Повітряна тривога» (через сирени, мобільні додатки чи системи оповіщення) студент зобов'язаний негайно припинити виконання будь-яких навчальних завдань і перейти до найближчої офіційної захисної споруди (сховища, ПРУ) або дотримуватися правила «двох стін»;

• *Заборона зйомки*. Категорично заборонено проводити фото-, відеозйомку або аудіозапис під час ракетно-бомбових ударів, роботи систем протиповітряної оборони (ППО), а також фіксувати місця влучань або дислокацію українських військових підрозділів;

• **Виконання правил поведінки при обстрілах**. Якщо обстріл застав вас на відкритій місцевості, негайно лягайте на землю обличчям донизу, закривши голову руками. Використовуйте будь-які заглиблення (канави, бордюри, вирви).

3. Мінна безпека та обмеження щодо локацій

• *Заборона небезпечних зон*. Під час камерального аналізу місцевості, вивчення топографії чи виконання інших практико-орієнтованих завдань СРС, студентам категорично заборонено відвідувати лісопаркові зони, поля, узбережжя водойм, закинуті будівлі та деокуповані території, які не пройшли офіційного розмінування ДСНС;

• *Підозрілі предмети*. При виявленні будь-якого підозрілого предмета (схожого на міну, снаряд, залишки дрона або навіть залишену іграшку/сумку) категорично заборонено: підходити, торкатися, піднімати, пересувати або заливати рідинами. Слід відійти на безпечну відстань (не менше 100 метрів) і негайно повідомити ДСНС (101) або Поліцію (102).

4. Цифрова та інформаційна безпека (Кібергігієна)

• *Захист даних*. Під час роботи з інформаційними джерелами, онлайн-курсами чи картами, заборонено публікувати у відкритому доступі (соціальні мережі, загальні чати) власні точні геокоординати, фотографії вікон своїх будинків або об'єктів критичної інфраструктури, що розташовані поруч;

• *Перевірка джерел*. Для самостійного вивчення тем дозволено використовувати лише офіційні державні вебресурси (МОН, МОУ, Сили ТрО) та верифіковані платформи (Prometheus тощо). Заборонено переходити за сумнівними посиланнями з локальних чатів, оскільки вони можуть бути елементом ворожих фішингових атак чи ІПСО.

5. Особливі обмеження щодо зброї та спецзасобів

• *Категорична заборона бойових елементів*. Під час виконання СРС в домашніх або будь-яких інших цивільних умовах студентам суворо заборонено використовувати реальну вогнепальну або холодну зброю, бойові припаси, вибухонебезпечні чи хімічні речовини;

• *Навчання балістиці, будові зброї та правилам стрільби* на етапі самостійної роботи має виключно теоретичний, інтерактивний та віртуальний характер (робота з малюнками, схемами, 3D-моделями або комп'ютерними симуляторами).